

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Departementet

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 8. januar 2009

Sagsnr.: 39

- ./ Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering samlenotat for Rådsmøde (landbrug og fiskeri) 19. januar 2009.

Med venlig hilsen

Jesper Wulff Pedersen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

2.1. Kontoret for europapolitik og internationale relationer

8. januar 2009

FVM 619

SAMLENOTAT

Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 19. januar 2009

1. Formandskabets arbejdsprogram for første halvår af 2009
- *Præsentation*
KOM-dokument foreligger ikke
Side 3
2. Henstilling fra Kommissionen til Rådet om bemyndigelse af Kommissionen til at indlede og gennemføre forhandlinger med Den Internationale Vinorganisation (OIV) om betingelser og vilkår for Det Europæiske Fællesskabs tiltrædelse
- *Præsentation*
KOM (2008) 577
Side 7
3. Meddelelse om fødevarerpriser i Europa
- *Præsentation*
KOM (2008) 821
Side 9
4. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastsættelse af krav til virksomheder, der markedsfører træ og træprodukter
- *Politisk drøftelse*
KOM (2008) 644
Side 13
5. Forslag til Rådets beslutning om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder eller er fremstillet af genetisk modificeret T45-raps (ACS-BNØØ8-2), i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 som følge af handelen med denne raps i tredjelande indtil 2005
- *Vedtagelse*
KOM (2008) 678
Side 13
6. Ansøgning om godkendelse til markedsføring i EU af genetisk modificerede nelliker (C/NL/06/01) i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF
- *Vedtagelse*
KOM (2008) 754
Side 18
7. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. .../... om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter, som ikke er bestemt til konsum ("forordningen)

om animalske biprodukter”)

- *Tidlig forelæggelse*

KOM (2008) 345

Side 18

8. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om nye fødevarer og om ændring af forordning (EF) nr. XXX/XXXX [fælles godkendelsesprocedure]

- *Tidlig forelæggelse*

KOM (2007) 872

Side 24

Punkterne 4 og 6 hører under Miljøministeriets ressort, mens de øvrige punkter hører under Fødevareministeriets ressort.

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

den 19. januar 2009

1. Formandskabets arbejdsprogram for første halvår af 2009 KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Generelt er der relativt få egentlige lovforslag på fødevarerområdet, der vil kunne afsluttes under det tjekkiske formandskab i foråret 2009. På landbrugsområdet forventes en relativ stille periode i kølvandet på sundhedstjekket, mens der på fiskeriområdet ligger en række tunge forslag, herunder forslaget til en ny fiskerikontrolforordning, der dog også først ville kunne afsluttes i efteråret 2009. Formandskabets program forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser og vurderes heller ikke at berøre beskyttelsesniveauet.

Baggrund

Tjekkiet har den 1. januar 2009 overtaget formandskabet for EU. Formandskabstrojkaen består i første halvår af 2009 endvidere af det afgåede formandskabsland Frankrig og det kommende formandskabsland Sverige.

Programmet er sat på dagsordenen på det kommende rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 19. januar 2009 med henblik på præsentation.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Formål og indhold

Fødevarer-, veterinær- og plantesundhedssager

På fødevarerområdet giver det kommende tjekkiske formandskab første prioritet til grønbogen om fødevarer. Hensigten med grønningen er at udvikle strategier for, hvordan EU's landbrugs- og fødevarerhverv kan bruge fødevarer som et konkurrenceparameter i det globale marked. Grønningens tese er, at der er et marked for produkter, der indeholder merværdi (added value) i form af kvalitet, der ligger ud over grundlæggende produktionsbetingelser, der omhandler fødevarer sikkerhed, dyrevelfærd og miljøhensyn. Kommissionen vil fremlægge en ny meddelelse i foråret 2009, som forventes sat på dagsordenen på rådsmødet i maj med henblik på drøftelse og efterfølgende vedtagelse af rådskonklusioner på rådsmødet i juni.

Drøftelserne om forslaget til revision af forordningen om Novel Food vil ligeledes fortsætte under det tjekkiske formandskab. Novel food-reglerne omfatter godkendelse af nye fødevarer inden markedsføring heraf i EU. Ved nye produkter forstås i den nuværende forordning fødevarer og fødevarer ingredienser, der ikke har været anvendt til konsum i nævneværdigt omfang i EU før maj 1997.

Det tjekkiske formandskab vil forsøge at få vedtaget forslaget i førstebehandling med Europa-Parlamentet.

Forhandlingerne om en ny forordning om de generelle mærkningsregler vil fortsætte under tjekkisk formandskab. Forordningen vil erstatte en række direktiver, herunder det horisontale (generelle) mærkningsdirektiv samt næringsdeklarationsdirektivet. Det lægges op til en større revision af de gældende regler om næringsdeklaration, herunder at næringsdeklaration bliver obligatorisk, og der åbnes for angivelsen af næringsdeklarationsoplysninger på forsiden af fødevarerne. Formandskabet håber at kunne afslutte førstebehandlingen af forslaget og dermed overdrage de videre forhandlinger med Europa-Parlamentet til det svenske formandskab i 2. halvår af 2009.

Forslaget om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter, som ikke er bestemt til konsum vurderes at blive færdigbehandlet under det tjekkiske formandskab i førstebehandling. Hensigten med forslaget er forenkling og effektivisering af den eksisterende lovgivning for håndtering af animalske biprodukter, samtidig med at det eksisterende høje niveau for fødevarer sikkerhed, dyresundhed og miljøbeskyttelse bevares.

Landbrugssager

Med afslutningen af sundhedstjekket af den fælles landbrugspolitik under rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18.- 20. november 2008 er rammerne for den fælles landbrugspolitik foreløbigt fastlagt for de næste år. Drøftelserne af den fremtidige fælles landbrugspolitik vil fortsætte under de kommende formandskaber.

Forenkling af den fælles landbrugspolitik vil være en prioritet for det tjekkiske formandskab. Prioriteten skal ses i sammenhæng med Kommissionens overordnede forenklingsinitiativ, i særdeleshed målsætningen om forbedring af lovgivningskvaliteten. Kommissionen forventes i løbet af foråret 2009 at fremlægge en rapport om forenkling af den fælles landbrugspolitik, hvilket formandskabet vil bruge som afsæt til efterfølgende vedtagelse af konklusioner.

På landdistriktsområdet vil formandskabets primære fokus være meddelelsen om en eventuel ny definition af de såkaldte ugunstigt stillede områder (LFA - Less Favoured Areas). Denne støtteordning anvendes i vid udstrækning i en række medlemsstater til at kompensere landmænd i ugunstigt stillede områder. Meddelelsen om ugunstigt stillede områder forventes fremlagt i foråret 2009, men forventes ikke fulgt af egentlige forslag før efteråret 2009. Færdigbehandling og vedtagelse af eventuelle forslag vil således ikke kunne nås under det tjekkiske formandskab.

Kommissionen forventes at præsentere en rapport om anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi i landdistrikterne på rådsmødet enten i februar eller marts 2009.

Europa-Parlamentet forventes at afgive sin udtalelse om forslaget om fødevarerhjælp til socialt udsatte i marts 2009. Det er dog uklart, hvorvidt forslaget vil kunne vedtages, da der er et blokerende mindretal i Rådet imod forslaget.

Fiskerisager

Under det tjekkiske formandskab forudses det vigtigste punkt at blive forslaget til en ny fiskerikontrolforordning, som blev præsenteret på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18.-20. november 2008. Formålet med forslaget er at konsolidere og forenkle den gældende lovgivning, men også at udvikle en ny harmoniseret tilgang til inspektion og kontrol, der dækker alle aspekter fra "redskab til bord", at udvikle en fælles kultur for efterlevelse af reglerne og at sikre en effektiv anvendelse af reglerne i den fælles fiskeripolitik. Tjekkiet forudser, at man vil skulle behandle forslaget indgående igennem hele foråret med henblik på at opnå vedtagelse under det svenske formandskab i andet halvår af 2009.

Formandskabet agter endvidere at fortsætte drøftelserne om Kommissionens forslag fra juni 2008 om tekniske foranstaltninger for at fremme bevarelsen af fiskebestandene, reducere udsmid og beskytte sårbare marine habitater i EU-farvande. Tanken er, at der med forslaget kan opnås klarere og enklere tekniske regler for EU-fiskeriet og regler, der er bedre tilpasset de forskellige økosystemer. Formandskabet vil forsøge at opnå politisk enighed på rådsmødet i juni 2009.

Kommissionen forventes i foråret 2009 at præsentere en grøn bog til reform af EU's fiskeripolitik med henblik på at indlede en bred funderet konsultation med medlemsstater og interessenter og skabe politisk momentum og bred enighed om behovet for en ambitiøs reform. Et egentligt forslag forventes først fremsat i begyndelsen af 2011 med henblik på vedtagelse i 2012.

For det tjekkiske formandskab vil akvakultur have høj prioritet, og man stiler mod vedtagelse af rådskonklusioner. Kommissionen forventes også sidst i første halvår 2009 at præsentere et forslag om miljømærkning af fiskeriprodukter. Dette forslag vil skulle drøftes under svensk formandskab i andet halvår af 2009.

Formandskabet lægger endvidere op til at opnå enighed om langsigtede planer for hestemakrel og nordlig kulmule. På rådsmødet i juni 2009 vil der være en første drøftelse af politikerkklæringen om TAC/kvoter for 2010.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om formandskabsprogrammet.

Konsekvenser

Præsentationen af formandskabsprogrammet forventes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser og vurderes heller ikke at berøre beskyttelsesniveauet.

Høring

Programmet har været sendt i skriftlig høring hos Det Rådgivende Fødevarerudvalg, §2-udvalget (landbrug) og §5-udvalget (fiskeri).

Landbrugsraadet tilkendegiver, at vedtagelsen af sundhedstjekket den 20. november 2008 medfører, at den landbrugspolitiske fokus det kommende halvår vil være flyttet mod implementeringen af

denne aftale. Fra dansk landbrugs- og fødevarerhvervs side vil der være særlig fokus på to forhold. For det første skal det sikres, at implementeringen af artikel 68 ikke anvendes til forvriddning af konkurrencen i visse medlemslande. For det andet skal det sikres, at erklæringen mellem Rådet og Kommissionen om at arbejde for en yderligere forenkling af kravene til krydsoverensstemmelse så hurtigt som muligt bliver omsat til virkelighed. Herudover støtter Landbrugsraadet formandskabets fokus på en mere generel forenkling af den fælles landbrugspolitik, som skal ses i tilknytning til Kommissionens ventede rapport om dette emne.

På det fødevarerpolitiske område hilser Landbrugsraadet ”Grønbogen om fødevarer kvalitet” velkommen, og man ser frem til konstruktive drøftelser af rammerne for den fremtidige europæiske fødevarer kvalitetspolitik. Det er i den forbindelse vigtigt at kæde drøftelser om fødevarer kvalitet sammen med de bestræbelser, der foregår i regi af DG Enterprise, med henblik på styrkelse af konkurrencekraften i den europæiske landbrugs- og fødevarer sektor. Landbrugsraadet henviser i øvrigt til tidligere fremsendte høringssvar.

I forhold til generelle mærkningsregler, understreger Landbrugsraadet, at man ikke støtter forslaget bestemmelse om ny ernæringsmærkning på GDA-modellen (guideline daily amount). GDA-mærkningen er således efter Landbrugsraadets opfattelse ikke anvendelig som ernæringsoplysning over for den enkelte, og Fødevarerministeriet opfordres til at arbejde for, at GDA-mærkningen udgår af forslaget. Der henvises i øvrigt til tidligere fremsendte høringssvar.

Endelig understreger Landbrugsraadet, at man lægger vægt på, at forslaget om animalske biprodukter vedtages, da det bidrager til at opretholde et højt beskyttelsesniveau for dyre- og folkesundheden i hele kæden – og samtidig indfører en mere risikobaseret tilgang. Mere specifikt er det vigtigt, at det præciseres, at der nationalt kan anvendes et dokumentationssystem som alternativ til handelsdokumenter, forudsat at det sikrer fuld sporbarhed. Endvidere er det vigtigt, at der formuleres en klar snitflade mellem biproduktforordningen og affaldsdirektivet (f.eks. ved anvendelse af animalske biprodukter som energikilde). I øvrigt henviser Landbrugsraadet til tidligere fremsendte høringssvar.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringens foreløbige generelle holdning er, at man fra dansk side vil tage de tjekkiske prioriteter for formandskabet til efterretning.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at Rådet vil tage præsentationen af programmet til efterretning.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. **Henstilling fra Kommissionen til Rådet om bemyndigelse af Kommissionen til at indlede og gennemføre forhandlinger med Den Internationale Vinorganisation (OIV) om betingelser og vilkår for Det Europæiske Fællesskabs tiltrædelse KOM (2008) 577**

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen anmoder om Rådets bemyndigelse til at indlede og gennemføre forhandlinger med Den Internationale Vinorganisation (OIV) om Fællesskabets tiltrædelse af OIV.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2008)577 af 26. september 2008 henstillet til Rådet om at bemyndige Kommissionen til at indlede og gennemføre forhandlinger med Den Internationale Vinorganisation (OIV) om betingelser og vilkår for Det Europæiske Fællesskabs tiltrædelse af OIV.

Henstillingen er fremsat med henvisning til TEF artikel 300, stk. 1, hvorefter Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal uden høring af Europa-Parlamentet.

Henstillingen er sat på dagsordenen på det kommende rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 19. januar 2009 med henblik på præsentation.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles handelspolitik, hvorfor forslaget hører under Fællesskabets enekompetence. Nærhedsprincippet finder således ikke anvendelse.

Formål og indhold

Formålet med Kommissionens henstilling er at indlede forhandlinger om Fællesskabets tiltrædelse af OIV, som er en videnskabelig og teknisk mellemstatlig organisation med ca. 43 medlemslande som medlemmer (pr. 3. april 2006) samt seks tidligere medlemmer med midlertidig observatørstatus. Seks EU-lande er ikke medlemmer af OIV; Det Forenede Kongerige, Polen, Danmark, Litauen, Letland og Estland.

OIV blev oprettet ved en international aftale den 3. april 2001 og er en direkte udløber af to tidligere internationale vinorganisationer fra henholdsvis 1924 og 1958. OIV udarbejder resolutioner, henstillinger og forslag om diverse aspekter ved produktionen og handlen med vinprodukter, herunder ønologiske fremgangsmåder, produktbeskrivelse og -definition, mærkning, afsætningsvilkår, analysemetoder samt beskyttelse af geografiske betegnelser og sortsbeskyttelse. Endvidere indgår flere af OIV's standardiseringskodekser som referencekodeks for alle OIV's medlemmer, herunder bl.a. den internationale ønologiske kodeks og den internationale standard for mærkning af vin og vinbrændevin.

Med vedtagelsen af vinreformen ved Rådforordning (EF) nr. 479/2008 er OIV's kompetenceområder i væsentligt omfang blevet omfattet af EU-retten, idet OIV's henstillinger vedr. ønologiske fremgangsmåder samt analysemetoder af vin i vid udstrækning vil blive lagt til grund i forbindelse med fastlæggelsen af metoder til behandling af vin i Fællesskabet.

Fællesskabet har på nuværende tidspunkt ingen officiel status i OIV, og Kommissionen kan alene deltage passivt i OIV's arbejde, ligesom der heller ikke ydes frivilligt bidrag til OIV.

Fællesskabets rolle i OIV bør styrkes og formaliseres ved, at Fællesskabet tiltræder OIV som fulgyldigt medlem. Herved sikres, at Fællesskabets interesser bliver passende repræsenteret, og at Fællesskabet kan fremlægge forslag eller ændringer til OIV's regler i modsætning til, hvis Fællesskabet alene havde observatør- eller gæstestatus.

De specifikke tiltrædelsesvilkår, herunder størrelsen af det finansielle bidrag fra Fællesskabet, samt bestemmelser om Fællesskabets stemmeret, skal fastsættes i en tiltrædelsesprotokol, som indgås mellem OIV og Fællesskabet. Ligeledes vil der blive fastsat interne samordningsprocedurer, der skal sikre at Fællesskabets og dets medlemsstaters holdninger samordnes. I den henseende skal der desuden udarbejdes overgangsforanstaltninger med henblik på at styrke Fællesskabets nuværende gæstestatus i OIV frem til selve tiltrædelsen.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres om henstillingen.

Konsekvenser

Ifølge forhandlingsdirektiverne, som er bilagt Kommissionens henstilling, skal Fællesskabet ikke yde noget finansielt bidrag til OIV's budget. Hvis dette er til hinder for Fællesskabets tiltrædelse, kan det alternativt accepteres, at der stilles et beløb til rådighed til at dække visse udgifter, som Fællesskabets tiltrædelse medfører. Beløbet skal fastsættes af OIV i samråd med Fællesskabet.

Forslaget forventes ikke at have statsfinansielle konsekvenser. Såfremt Fællesskabet stiller et beløb til rådighed til at dække visse udgifter ved tiltrædelsen af OIV, vil dette beløb blive dækket af EU's budget, hvoraf Danmark betaler ca. 2 %.

Høring

Notatet har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug), hvilket ikke har givet anledning til bemærkninger.

Regeringens foreløbige generelle holdning

I forbindelse med vinreformen støttede Danmark, at OIV's regler og standarder for ønologiske fremgangsmåder samt analysemetoder af vin fik en mere fremtrædende rolle i EU's regelsæt. For at sikre at Kommissionen aktivt kan deltage i beslutningsprocessen i OIV og dermed fremme Fællesskabets synspunkter på dette område, er det af stor betydning, at Fællesskabet deltager på lige fod med medlemsstaterne i OIV.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Henstillingen har endnu ikke været drøftet, og medlemsstaternes holdninger foreligger derfor ikke på nuværende tidspunkt.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. Meddelelse om fødevarepriser i Europa KOM (2008) 821

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremlagt en meddelelse om fødevarepriser i Europa og mulige tiltag for at forbedre fødevareforsyningen og sikre lavere fødevarepriser. Meddelelsen indeholder en række initiativer til forbedring af fødevareforsyningskædens konkurrenceevne og sikring af at konkurrencereglerne håndhæves på en sammenhængende og velkoordineret måde til gavn for forbrugerne, samt forebyggelse af spekulation som medfører store prisudsving. Meddelelsen er en opfølgning på konklusionerne fra Det Europæiske Råd den 19.-20. juni 2008.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2008)821 af 9. december 2008 fremlagt meddelelse om fødevarepriser i Europa. Meddelelsen er fremsendt i dansk sprogversion den 17. december 2008.

Meddelelsen er sat på dagsordenen for det kommende rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 19. januar 2008 med henblik på præsentation.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærheds- og proportionalitetsprincippet, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

Formål og indhold

Kommissionen har fremlagt en meddelelse om fødevarepriser i Europa og mulige tiltag for at forbedre fødevareforsyningen og sikre lavere fødevarepriser. Meddelelsen er en opfølgning på konklusionerne fra Det Europæiske Råd den 19.-20. juni 2008. Kommissionen foreslår, at Det Europæiske Råd tager spørgsmålet om fødevarepriser i Europa op igen i december 2009.

Meddelelsen lægger op til, at Kommissionen fortsat undersøger sammenhængen mellem øget spekulation i prisudviklingen for landbrugsprodukter og skabelsen af prisbobler og prisudsving på det globale marked. Der har ifølge Kommissionen endnu ikke kunnet dokumenteres nogen entydig sammenhæng. Undersøgelsen af spørgsmålet skal ske gennem fortsat monitoring af markedet for

futures inden for landbrugsvarer. Kommissionen overvejer desuden mulighederne for reguleringsmæssige initiativer med henblik på at reducere prisudsving.

I meddelelsen understreger Kommissionen, at det er vigtigt at sikre, at den konsolideringsproces, der er i gang i fødevareforsyningskæden ikke fører til forringelse af konkurrencevilkårene. I den forbindelse kan det være hensigtsmæssigt at undersøge emner såsom; karteldannelser, ”indkøbsalliancer”, samt vertikale aftaler såsom ”bindende videresalgspris”, ”mærkeeksklusivitet”, ”eksklusive leveringsaftaler” m.m.

I meddelelsen foreslår Kommissionen derudover, at der iværksættes en køreplan, der skal gennemføres både på medlemsstats- og EU-plan med aktiv deltagelse af alle relevante aktører. Køreplanen indeholder fem initiativer, hvor der kan ske forbedringer på enten medlemsstats eller EU niveau.

1. Forbedring af fødevareforsyningskædens konkurrenceevne

En proaktiv konkurrenceevnepolitik kan bidrage til øget effektivitet i fødevareforsyningskæden. I den forbindelse kan anbefalingerne fra High Level Gruppen om Fødevareindustriens Konkurrenceevne, som forventes at foreligge i begyndelsen af 2009, indgå i arbejdet.

2. Bedre håndhævelse af konkurrence- og forbrugerbeskyttelsesreglerne på fødevareforsyningsmarkederne

For at spotte og få bugt med alle former for konkurrencebegrænsende praksis, der kan medføre, at fødevareforsyningskæden ikke fungerer efter hensigten, vil Kommissionen via Det Europæiske Konkurrencenet fortsat føre en løbende dialog med de nationale konkurrencemyndigheder for at sikre, at konkurrencereglerne håndhæves på en sammenhængende og velkoordineret måde i hele EU til gavn for de europæiske forbrugere. De nationale forbrugerbeskyttelsesmyndigheder opfordres til at være meget opmærksomme på at håndhæve direktiverne om urimelig handelspraksis og prisangivelse pr. enhed.

3. Revision på nationalt plan og EU-plan, af forskrifter, der er potentielt problematiske for fødevareforsyningskædens virkemåde

Kommissionen anbefaler at en række restriktioner i forhold til detailhandel fjernes, herunder restriktioner i forhold til åbning af nye butikker og butikkernes åbningstider. Derudover foreslår Kommissionen at forskrifter, der begrænser virksomhedernes muligheder for priskonkurrence, undersøges. Kommissionen anbefaler ligeledes, at der blandt andet indføres et adfærdskodeks som udtryk for detailhandlernes sociale ansvar.

4. Bedre information til forbrugere, offentlige myndigheder og markedsaktører ved indførelse af en mekanisme til løbende overvågning i EU af fødevarepriserne og fødevareforsyningskæden

Der skal sikres bedre information og gennemsigtighed for forbrugerne gennem blandt andet bedre national og europæisk overvågning af og statistik om fødevarepriser. Eksempelvis kan man ved løbende at overvåge producent- og forbrugerpriserne for en kurv af udvalgte og sammenlignelige forbrugsvarer afsløre prisforskelle mellem EU-landene. I den forbindelse foreslås det, at det pilotpro-

jekt, som Eurostat og de nationale statistiske kontorer for øjeblikket kører til indsamling af detaljerede forbrugerprisdata, evalueres og udbygges.

5. Undersøgelse af foranstaltninger til forebyggelse af spekulation til skade for kommercielle aktører på landbrugsråvaremarkederne

Kommissionen vil undersøge, hvilke foranstaltninger der kan træffes til begrænsning af prisudsving på landbrugsråvaremarkederne. Dette vil ske i samarbejde med reguleringsmyndighederne for råvaremarkederne og i tæt kontakt med andre reguleringsmyndigheder i tredjelande. Kommissionen vil i den forbindelse i fornødent omfang tage hensyn til resultaterne af den igangværende grundige gennemgang af tilsyns- og reguleringsrammerne for alle større finansmarkedsaktører, herunder hedgefonde og private egenkapitalinvesteringsselskaber, med særlig fokus på kapitalbehov, risikostyring og gennemsigtighed. Kommissionen vil fremlægge relevante initiativer i sommeren 2009.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Gældende dansk ret

- Lov nr. 1389 af 21. december 2005 om markedsføring.
- Lov nr 1547 af 20. december 2006 om ændring af lov om markedsføring
- Bekendtgørelse nr. 1084 af 14. september 2007 om urimelig markedsføring i forbrugerforhold.
- Lovbekendtgørelse nr. 1027 af 21. august 2007 - Bekendtgørelse af konkurrenceloven

Konsekvenser

Meddelelsen har i sig selv ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Høring

§ 2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevarerudvalg er blevet hørt om meddelelsen.

De Samvirkende Købmænd (DSK) kan støtte Kommissionens køreplans initiativer, hvad angår punkterne; nr. 1, 2, 4 og 5. DSK kan derimod ikke støtte køreplanens initiativ om en lukkelovsliberalisering. DSK mener, at initiativet vil medføre stigende omkostninger for butikkerne, og en planlovliberalisering, som vil mindske den lokale konkurrence og risikere at føre til stigende priser.

Forbrugerrådet bakker op om Kommissionens køreplan til forbedring af forsyningen af fødevarer og sikring af lavere priser. Forbrugerrådet mener, at der er et klart behov for øget opmærksomhed og indsats fra konkurrencemyndighedernes side, for at sikre, at konsolideringen af de forskellige trin i fødevarerforsyningen, - der kunne give lavere priser og et større udvalg - , ikke i stedet fører til en forringelse af konkurrencen. Forbrugerrådet mener, at der også på nationalt niveau er behov for en øget opmærksomhed på konkurrenceforholdene og udviklingen i fødevarerpriserne, og kan støtte Kommissionens forslag om, at Det Europæiske Råd tager spørgsmålet om fødevarerpriser i Europa op igen i december 2009.

LO kan støtte, at der tages initiativ til at undersøge baggrunden for udsvingene i fødevarerpriserne. LO advarer dog imod, at eventuelle reguleringsmæssige initiativer for at reducere disse prisudsving bliver en tilbagevendende til den landbrugspolitik, som man netop er i gang med at reformere med henblik på at gøre politikken markedsorienteret. LO mener, at vægten fortsat skal være en undersøgelse af sammenhængen mellem spekulation og fødevarerprisudvikling. LO er imod, at man fjerner restriktioner i forhold til butikkernes åbningstider og til åbning af nye butikker. LO mener, at den danske planlovgivning er et vigtigt instrument for at sikre en hensigtsmæssig udvikling. LO mener, at den danske lovgivning om butikkernes åbningstider ligeledes er et vigtigt instrument for at sikre en butiksstruktur, der hindrer monopoler, og som sikrer, at også yderområder kan have butikker. LO er derfor imod at liberalisere yderligere.

Landbrugsraadet kan støtte Kommissionens meddelelse. Landbrugsraadet understreger, at det i forbindelse med udarbejdelsen af relevante initiativer bør sikres, at der ikke sker en konkurrenceforvridning. Landbrugsraadet mener, at markedet grundlæggende skal kunne regulere sig selv, og der bør så vidt muligt ikke ske en indgriben i markedet.

Fagligt Fælles Forbund (3F) har ingen bemærkninger til meddelelsen.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan støtte Kommissionens fortsatte undersøgelse af sammenhængen mellem øget spekulation i prisudviklingen for landbrugsprodukter og skabelsen af prisbobler og prisudsving på det globale marked.

Regeringen kan ligeledes støtte, at det i relation til den igangværende konsolideringsproces og under hensyn til de faktiske sammenhænge kan være hensigtsmæssigt at undersøge emner såsom; karteldannelser, ”indkøbsalliancer”, samt vertikale aftaler såsom ”bindende videresalgspris”, ”mærkeeksklusivitet”, ”eksklusive leveringsaftaler” m.m.

Regeringen kan desuden støtte, at Kommissionen iværksætter en køreplan til forbedring af fødevarerforsyningskædens konkurrenceevne.

I forhold til køreplanens initiativ 2 vedrørende konkurrencereglerne kan regeringen støtte Kommissionens initiativ om at der fortsat føres en løbende dialog via Det Europæiske Konkurrencenet.

Specifikt i forhold til køreplanens initiativ 2 om bedre håndhævelse af forbrugerbeskyttelsesreglerne på fødevarerforsyningsmarkederne kan det nævnes at forbrugermyndighederne i Danmark (Forbrugerstyrelsen) fuldt ud er opmærksomme på håndhævelsen af direktivet om urimelig handelspraksis og enhedsprismærkning, og derfor kan Danmark støtte op om formuleringen i Kommissionens meddelelse.

Specifikt i forhold til køreplanens initiativ 3 vedrørende lukkelovsbestemmelser kan det nævnes, at lukkeloven i Danmark er ganske liberal. Der er ikke formodning for, at disse liberale regler påvirker fødevarerpriserne. Det er således dansk holdning at der ikke skal foretages en undersøgelse af lukke-

lovens indflydelse på fødevarepriserne i Danmark, idet lukkelovens regler er så liberale, at de ikke formodes at påvirke fødevarepriserne.

Specifikt i forhold til køreplanens initiativ 4 vedrørende statistik på fødevareområdet kan Danmark fuldt ud støtte, at det omtalte pilotprojektet bliver evalueret og udviklet. Det er således dansk holdning, at der her er behov for etablering af en ny statistik med tilhørende EU-finansiering i etableringsfasen og efterfølgende forankring i en forordning.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger endnu ikke oplysninger om andre medlemslandes holdninger til meddelelsen.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastsættelse af krav til virksomheder, der markedsfører træ og træprodukter KOM (2008) 644

Der henvises til særskilt notat fra Miljøministeriet.

5. Forslag til Rådets beslutning om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder eller er fremstillet af genetisk modificeret T45-raps (ACS-BNØØ8-2), i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 som følge af handelen med denne raps i tredjelande indtil 2005 KOM (2008) 678

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 11. juli 2008. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Forslaget til Rådets beslutning vedrører godkendelse af genetisk modificerede raps T45 i henhold til GMO-forordningen. Godkendelsen vil gælde markedsføring af fødevarer, fødevaringredienser og foder, der indeholder eller er fremstillet af T45 raps, samt anden industriel brug af rapsen, undtagen dyrkning. Ansøgeren har oplyst, at handelen med T45-rapsfrø ophørte efter 2005-sæsonen. Da EU har en nul-tolerance overfor ikke-godkendte GMO'er, er det eneste formål med ansøgningen at tage højde for eventuel utilsigtet tilstedeværelse af rapsen i eksporter til EU som følge af, at dyrkning har fundet sted i tredjelande indtil 2005. En godkendelse af rapsen vil lette importen til EU af raps og rapsprodukter fra tredjelande. T45 rapsen indeholder et gen, der gør rapsen mod-

standsdygtig over for ukrudtsmidler baseret på glufosinat som aktivt stof, hvilket har dyrkningsmæssige fordele. Raps T45 indeholder ikke antibiotikaresistens-markørgener.

En vedtagelse af forslaget vurderes ikke at ville berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Baggrund

Kommissionen har den 31. oktober 2008 fremsendt forslag til Rådets beslutning om tilladelse til markedsføring af genetisk modificeret raps T45 efter reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genmodificerede fødevarer og foder (GMO-forordningen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i forordningens artikel 7 og 19.

Forslaget har tidligere været sat til afstemning på mødet i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed den 14. juli 2008, hvor der ikke blev opnået kvalificeret flertal for forslaget. Danmark afstod fra at stemme grundet usikkerhed omkring den danske parlamentariske situation. Kommissionen har nu forelagt sagen for Rådet og underrettet Europa-Parlamentet. Har Rådet med kvalificeret flertal ved udløbet af fristen på tre måneder hverken vedtaget forslaget eller udtalt sig mod det, kan Kommissionen udstede tilladelsen.

Forslaget er sat på dagsordenen for det kommende rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 19. januar 2009 med henblik på vedtagelse.

Nærhedsprincippet

Forslaget vedrører gennemførelsesbestemmelserne til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens holdning, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

I november 2005 indsendte Bayer CropScience en ansøgning om godkendelse af rapsfrø T45 til fødevarer- og foderbrug (ikke dyrkning) i henhold til reglerne i GMO forordningen. I juni 2007 indsendte Bayer CropScience ligeledes en ansøgning om fornyelse af godkendelse af raps T45 til fødevarer i henhold til reglerne i GMO forordningen på baggrund af, at produkter fremstillet af raps T45 tidligere har været godkendt til fødevarerbrug i henhold til Novel Food forordningen (EF) nr. 258/1997. De to ansøgninger er vurderet samlet, idet alle data til risikovurderingen er fælles.

Raps T45 er fremstillet ved hjælp af genmodifikation, hvor genet *pat* er indsat, hvilket gør planten resistent overfor ukrudtsmidler baseret på glufosinat som aktivt stof. Den genmodificerede sort er krydset med ikke-genmodificerede raps ved hjælp af traditionelle forædlingsmetoder. Raps T45 indeholder ikke antibiotikaresistens-markørgener.

Ansøgeren har oplyst, at T45 raps ikke længere markedsføres som såsæd, og at den ikke har været dyrket siden 2005. Formålet med ansøgningen er at tage højde for eventuel tilstedeværelse af rapsen i eksporter til EU som følge af, at dyrkning har fundet sted i tredjelande indtil 2005.

Godkendelsens omfang

Beslutningsforslaget lægger op til, at der gives tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder eller er fremstillet af T45-raps, men ikke til produkter, der udelukkende består af T45-raps. Ifølge Kommissionens beslutningsforslag kan frø fra de genmodificerede rapslinjer anvendes til fødevarer- og foderbrug på samme måde som konventionel raps, dvs. både som frø og i forarbejdet form. Godkendelsen omfatter også tilladelse til industriel forarbejdning, men ikke til dyrkning af rapsen i EU.

I henhold til GMO forordningen må godkendte genmodificerede planter krydses med konventionelle ikke-genmodificerede planter til frembringelse af nye sorter, uden at dette kræver speciel godkendelse. Derfor lægger Kommissionen op til at tilladelsen vil omfatte frø fra T45 raps samt frø fra efterfølgende krydsninger heraf med konventionelle ikke-gensplejsede rapslinjer.

Markedsføringen af rapsen vil kunne ske fra datoen for en eventuel beslutning om godkendelse. Beslutningen vil gælde i 10 år fra denne dato.

Mærkning

Produkter til fødevarer- eller foderbrug, der indeholder eller er fremstillet af rapsfrø T45 skal i henhold til forslaget mærkes hermed til den endelige forbruger. Navnet på organismen skal angives som ”raps”.

Sætningen ”ikke til dyrkning” skal angives i mærkningen på produktet og i følgedokumenterne til foder og produkter til anden industriel anvendelse, som indeholder spiredygtige frø af raps T45. Denne sætning skal ikke fremgå af mærkningen på tilsvarende fødevarer.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

En vedtagelse af forslaget kræver ikke implementering og har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark, idet området overordnet er reguleret af en forordning, og dermed er reglerne umiddelbart anvendelige i Danmark. De enkelte beslutninger er rettet til bestemte virksomheder og umiddelbart gældende for disse.

Konsekvenser

Forslaget har ingen samfundsøkonomiske eller statsfinansielle konsekvenser.

Med hensyn til de sundheds- og miljømæssige konsekvenser af anvendelsen af T45 raps konkluderer EFSA i udtalelse af 30. januar 2008, at rapsen er lige så sikker at anvende som konventionelle raps. Der er ifølge EFSA ikke noget, der tyder på, at raps T45 har negative konsekvenser for menneskers og dyrs sundhed eller for miljøet ved de påtænkte anvendelser.

Fødevarainstitutet har ligeledes vurderet det fremsendte ansøgningsmateriale. Institutet har konkluderet, at rapsen ikke giver anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder, og at rapsfrøene ernæringsmæssigt set er ækvivalente med konventionelle rapsfrø.

Miljøstyrelsen har i forbindelse med EFSA's høring af miljømyndighederne, forud for offentliggørelsen af EFSA's udtalelse, sendt sagen til de danske eksperter i Plantedirektoratet, Fødevarainstitutet og Danmarks Miljøundersøgelser, som samlet har vurderet, at der ikke vil være miljømæssige konsekvenser af import af T45 rapsfrø, når de anvendes til andre formål end dyrkning.

Forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark

Høring

Et foreløbigt beslutningsforslag blev sendt i høring i april 2008 på høringsportalen og Fødevarerstyrelsens sædvanlige høringskreds blev gjort opmærksom på dette. §2-udvalget (landbrug) er ligeledes blevet hørt i skriftlig høring den 7. juli 2008, samt ved fornyet høring den 1. december 2008.

Følgende høringssvar er indkommet:

Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Århus Universitet gør opmærksom på, at ansøgningen omfatter spiredygtige frø og anbefaler, at der udarbejdes monitorerings- og kontrolsystemer, som kan kortlægge eventuel ulovlig dyrkning af afgrøden samt at der gennemføres en evaluering af, hvilke risici en sådan dyrkning ville medføre.

Fødevarerindustrien anbefaler, at ansøgningen imødekommes uden forsinkelse, da Fødevarerindustrien er af den principielle opfattelse, at genteknologien kan understøtte en positiv udvikling for miljø, sundhed og produktkvalitet. Det er en forudsætning, at GMO'en ikke indebærer risici for miljø, dyr og mennesker, som EFSA har vurderet.

Fagligt Fælles Forbund (3F) anmoder om, at raps T45 ikke godkendes til markedsføring. Det påpeges, at ansøgeren ikke har dokumenteret effekten af restkoncentrationer af glufosinat. Desuden savnes en helhedsvurdering af, hvilke positive og negative effekter der er ved raps T45 samt hvilke samfundsmæssige nytteværdier, der er ved markedsføring af raps T45.

Landbrugsraadet kan, på baggrund af, at såvel EFSA som de danske myndigheder har vurderet, at der ikke er nogen risiko forbundet hermed, anbefale, at der meddeles forlængelse af tilladelsen. Landbrugsraadet understreger endvidere, at det er afgørende, at der meddeles en tilladelse, idet der med den nuværende tolkning af EU-reglerne gælder en nultolerance for forekomst af ikke-godkendte GM-events. På trods af, at den pågældende raps ikke længere dyrkes, er der ifølge Landbrugsraadet stadig risiko for forekomst af spor af T45-raps.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at afgørelser vedrørende tilladelse til at anvende genmodificerede afgrøder skal træffes på baggrund af sundheds- og miljømæssig risikovurdering, som fastsat i GMO forordningen.

Da den sundheds- og miljømæssige vurdering af rapsfrø T45 ikke giver danske og internationale eksperter anledning til bemærkninger, har regeringen ingen fagligt begrundede indvendinger imod godkendelsen, således at regeringen kan støtte forslaget.

Vedrørende høringssvaret fra det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (DJF) under Århus Universitet skal det bemærkes, at de eventuelt forekommende T45-rapsfrø vil forekomme opblandet med høstede frø fra en mængde andre rapssorter. Det er regeringens vurdering, at risikoen for ulovlig dyrkning af T45-rapsfrø er hypotetisk. Landmanden kender ikke egenskaberne hos de sorter, der indgår i blandingen og har således ikke incitament til at udså sådanne rapsfrø. Disse rapsfrø importeres desuden til forarbejdning med henblik på at udskille bestanddele som olie og protein i form af rapskage og rapsskrå og vil således ikke nå ud til landmændene som intakte frø.

DJF har efterfølgende uddybet, at det ikke fremgik af det høringsmateriale, som lå til grund for deres oprindelige kommentar, at det udelukkende drejer sig om rapsfrø i meget små mængder, som utilsigtet kan være iblandet i laster med andre rapsfrø. På denne baggrund påpeger DJF ikke længere et behov for udarbejdelse af monitorings- og kontrolsystemer til kortlægning af ulovlig dyrkning af rapsen. I stedet udtaler DJF, at risikoen for spredning af rapsen vil kunne elimineres, hvis den oparbejdes i modtagehavnen, eller hvis den ved eventuel transport til et andet sted flyttes i en frøtæt container. Et eventuelt spild omkring oparbejdningsanlæg bør bekæmpes. Regeringen er enig i, at der bør tages forholdsregler, således at spild og spredning undgås mest muligt.

Vedrørende høringssvaret fra Fagligt Fælles Forbund (3F) skal det bemærkes, at der ikke er tale om en tilladelse til dyrkning af rapsen, og derfor heller ikke en tilladelse for så vidt angår brug af sprøjtemidler. Hertil bemærkes, at såfremt raps T45 anvendes til fremstilling af fødevarer, skal produkterne overholde de samme grænseværdier for restindhold af pesticider, som tilsvarende ikke genmodificerede produkter.

Fødevestyrelsen og Plantedirektoratet er ikke bekendt med undersøgelser af, hvilke restkoncentrationer af glufosinat og andre aktive stoffer fra sprøjtemidler, der reelt forekommer i T45-raps sammenlignet med konventionel raps. Indholdene skal dog, som nævnt, være under de fastsatte EU-grænseværdier for sprøjtemiddelrester i fødevarer og foder.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget blev behandlet på møde i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed den 14. juli 2008, hvor der ikke blev opnået kvalificeret flertal for forslaget. Der foreligger ikke oplysninger om ændringer i medlemsstaternes holdning til forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt notat og grundnotat den 8. juli 2008 og revideret notat og grundnotat den 11. juli 2008 til Folketingets Europaudvalg.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

**6. Ansøgning om godkendelse til markedsføring i EU af genetisk modificerede nelliker (C/NL/06/01) i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF
KOM (2008) 754**

Der henvises til særskilt notat fra Miljøministeriet.

**7. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. .../... om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter, som ikke er bestemt til konsum ("forordningen om animalske biprodukter")
KOM (2008) 345**

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. juli 2008. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

På baggrund af en revisionsrapport af den eksisterende biproduktforordning har Kommissionen fremsat nærværende forslag. Det primære formål med forslaget er at opretholde et højt beskyttelsesniveau for dyre- og folkesundheden i hele produktions- og distributionskæden på området for animalske biprodukter, samtidig med at man med forslaget sikrer klarere regler og en mere risikobaseret tilgang. Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser og vurderes heller ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Forslaget vurderes dog at medføre en mindre forøgelse af de administrative byrder for erhvervet.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2008) 345 af 10. juni 2008 fremsendt forslag om Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. .../... om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter, som ikke er bestemt til konsum (forordningen om animalske biprodukter). Forslaget er oversendt til Rådet den 10. juni 2008 og forelå i dansk sprogversion den 13. juni 2008.

Forordningens primære målsætning er beskyttelse af dyre- og folkesundheden. I lighed med den eksisterende forordning er forslaget derfor fremsat med hjemmel i TEF artikel 152, stk. 4, litra b) og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde, og der forventes at kunne findes et kompromis i førstebehandlingen af forslaget.

Nærhedsprincippet

Regeringen vurderer, at det er nødvendigt, at reglerne om animalske biprodukter er harmoniserede, dels ud fra hensynet til dyresundhed, fødevarer- og fodersikkerhed, og dels ud fra hensynet til et vel-fungerende indre marked. Det er derfor regeringens holdning, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

I 2002 blev den eksisterende biproduktforordning¹ vedtaget som en reaktion på en række kriser indenfor Fællesskabet, bl.a. kogalskabskrisen i slutningen af 1990'erne. Animalske biprodukter kan udgøre en risiko for folke- og dyresundheden, hvis de ikke bortskaffes korrekt, og biproduktforordningen blev derfor vedtaget med henblik på at regulere området for animalske biprodukter og udelukke dem fra fødevarekæden.

I henhold til Biproduktforordningens artikel 35 udarbejdede Kommissionen i 2005 en rapport til Europa-Parlamentet og Rådet, der beskriver implementeringen af forordningen i medlemsstaterne. Den viser, at medlemsstaternes myndigheder og erhverv har haft svært ved at leve op til alle forordningens bestemmelser, og anbefaler en række foranstaltninger med henblik på at gøre anvendelsen af lovgivningen mere ensartet og effektivisere den offentlige kontrol.

Kommissionen har på den baggrund fremsat nærværende forslag, der skal erstatte den eksisterende biproduktforordning. Det primære formål med forslaget er at opretholde et højt beskyttelsesniveau for dyre- og folkesundheden i hele produktions- og distributionskæden på området for animalske biprodukter, samtidig med at man med forslaget sikrer klarere regler og en mere risikobaseret tilgang. Forslaget indebærer følgende:

1) Anvendelsesområde

Forslaget finder anvendelse på animalske biprodukter og produkter afledt heraf, som ikke må anvendes til konsum, eller som kan anvendes til konsum, men er bestemt til andre formål end konsum. Nogle animalske biprodukter og afledte produkter er undtaget, f.eks. nærmere definerede kosmetiske midler, medicinsk udstyr samt lægemidler.

2) Godkendelse af anlæg og virksomheder

I forslaget fastsættes, at anlæg og virksomheder, der håndterer animalske biprodukter og afledte produkter, skal være omfattet af en godkendelse eller registrering, hvoraf det bl.a. skal fremgå,

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1774/2002 af 3. oktober 2002 om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter, som ikke er bestemt til konsum

hvilke aktiviteter godkendelsen gælder for, og hvilke(n) kategori de animalske biprodukter og afledte produkter tilhører.

3) Klassificering af animalske biprodukter

I forslaget klassificeres de animalske biprodukter i tre kategorier, hvor kategori 3-materiale er det, der er underlagt færrest restriktioner, og kategori 1-materiale er det, der er underlagt flest restriktioner.

- Til kategori 1-materiale hører bl.a. dyr, der mistænkes for at være eller er inficeret med en TSE (fx kogalskab), forsøgsdyr, selskabsdyr, dyr i zoologiske haver og specificeret risikomateriale (SRM).
- Til kategori 2-materiale hører bl.a. animalske produkter, der indeholder restkoncentrationer af nærmere specificerede stoffer, biprodukter der udgør en risiko, for så vidt angår smittesomme husdyrsygdomme samt husdyrgødning og indhold fra fordøjelseskanalen.
- Til kategori 3-materiale hører bl.a. kroppe eller dele af dyr, der er slagtet og er egnede til konsum, men som af kommercielle grunde ikke er bestemt til konsum. Blod fra drøvtyggere, der ikke skal testes eller er testet negativ for TSE.

I forslaget gives mulighed for, at der kan foretages ændring i produkternes klassificering, men ikke at produkterne kan udgå af listerne. Endvidere skal produkter, som ikke er nævnt i listerne, betragtes som kategori 2-materiale.

4) Driftslederes forpligtelser for drift af anlæg og virksomheder

Forslaget beskriver driftslederes forpligtelser, bl.a. skal driftslederen sikre, at animalske biprodukter og afledte produkter under transporten er ledsaget af et handelsdokument og i nogle tilfælde et sundhedscertifikat, dog kan husdyrgødning undtages for kravet om handelsdokumenter ved transport indenfor medlemsstatens område. Det er nærmere beskrevet, hvilke informationer sådanne dokumenter skal indeholde.

Der er desuden krav om, at anlæg og virksomheder skal være omfattet af et egenkontrolprogram, som i visse typer af virksomheder skal være baseret på HACCP-systemets principper.

5) Anvendelse og bortskaffelse af animalske biprodukter og afledte produkter

I forslaget fastholdes visse restriktioner for anvendelsen af animalske biprodukter og afledte produkter, således er det bl.a. forbudt at fodre dyr med forarbejdet animalsk protein fra dyr af samme art. Det er endvidere beskrevet, hvilke særskilte muligheder der er for bortskaffelse og anvendelse af henholdsvis kategori 1- 2- og 3-materiale. Bl.a. gives der for alle tre kategorier af animalske biprodukter mulighed for, at de kan anvendes som brændsel til forbrænding. Der gives endvidere mulighed for, at kategori 1-materiale, der indeholder visse forbudte stoffer, kan renses og derved omklassificeres til kategori 3-materiale, hvorved det kan anvendes til foderformål.

Uanset ovenstående betingelser for anvendelsen af animalske biprodukter og afledte produkter kan det tillades, at biodynamiske præparater af kategori 2- og 3-materiale kan anvendes på jordarealer,

at animalske biprodukter kan anvendes til forskning m.m. samt at animalske biprodukter kan anvendes til særlige fodringsformål, f.eks. gives der mulighed for, at dyr i zoologiske haver kan fodres med visse former for kategori 1-materiale. Ligeledes er der undtagelser til bortskaffelsen af animalske biprodukter, så det kan tillades, at bedrifter, hvor der kun produceres små mængder af animalske biprodukter, må bortskaffe disse ved nedgravning eller forbrænding på stedet.

6) Import

I henhold til forslaget skal import af animalske biprodukter og afledte produkter til Fællesskabet og transit af sådant materiale foregå i overensstemmelse med bestemmelser, der er mindst lige så strenge som dem, der gælder i Fællesskabet.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse forventes at foreligge i marts 2009. Formandskabet forventer, at der kan indgås en 1. behandlingsaftale mellem Rådet og Parlamentet.

Gældende dansk ret

Europa Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1774/2002 af 3. oktober 2002 om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter, som ikke er bestemt til konsum, er direkte gældende i Danmark. Derudover gælder en række bekendtgørelser på området, herunder:

- Bekendtgørelse nr. 355 af 19. maj 2003 om bortskaffelse og forarbejdning af animalske biprodukter indeholder straffebestemmelser for overtrædelse af biproduktforordningen.
- Bekendtgørelse nr. 270 af 30. maj 2006 om dyresundhedsmæssige betingelser for anvendelse af organiske gødningsstoffer og jordforbedringsmidler med animalsk indhold.
- Bekendtgørelse nr. 439 af 11. maj 2007 om opbevaring af døde dyr.
- Bekendtgørelse nr. 1177 af 11. oktober 2007 om foder og foderstofvirksomheder.

En vedtagelse af forslaget kan have begrænsede lovgivningsmæssige konsekvenser for de nationale bekendtgørelser på området.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

Forslaget vurderes derudover ikke at have statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget vurderes at medføre en mindre forøgelse af de administrative byrder for erhvervet i forhold til den eksisterende biproduktforordning, om end det på nuværende tidspunkt er svært at fastslå præcist, hvor mange virksomheder der vil blive påvirket af forslagets øgede krav.

Høring

Forslaget har været sendt i høring hos relevante interesseorganisationer og institutioner på hørings-

portalen borger.dk. Endvidere har notatet været sendt i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug), §5-udvalget (fiskeri) og Det Rådgivende Fødevareudvalg. Der er modtaget høringssvar fra Landbrugsraadet, Landsforeningen af Danske svineproducenter, Foreningen for Danmarks Fiskemel- og Fiskeolieindustri, Brancheforeningen for biogas, Mejeriforeningen, Dansk Landbrug og DAKOFO. Generelt er holdningen til forslaget positiv. Der lægges vægt på, at der er sket en forenkling af biproduktforordningen, og at tilgangen til forordningen er blevet mere risikobaseret.

Landbrugsraadet fremfører bl.a., at muligheden for, at myndighederne kan tillade, at kategori 2- og 3-materiale kan brændes eller nedgraves på stedet, er dyresundhedsmæssig betænkelig, som Landbrugsraadet ikke kan støtte. Landbrugsraadet mener desuden, at de øgede forpligtelser for driftsledere til at gennemføre egenkontrollsystemer efter HACCP principperne på anlæg og virksomheder vil føre til øgede administrative byrder for erhvervet. Byrden på egenkontrolområdet vurderes dog ikke at være særlig stor, da HACCP principperne allerede finder anvendelse. Der ønskes desuden en klar definition af henholdsvis forbrænding af animalske biprodukter som affald og forbrænding som brændsel anvendt som energikilde. Erhvervet vil fortsat arbejde for en endnu tydeligere adskillelse af affald fra biproduktforordningen, således at affaldsforbrændingsdirektivet kun finder anvendelse i særlige nødsituationer, hvor der kan opstå problemer med bortskaffelse af døde dyr. Det er en klar forbedring, at blod fra drøvtyggere, der er testet negativ for TSE, kategoriseres som kategori 3-materiale. I forslaget lægges op til, at biogasanlæg, hvor animalske biprodukter og afledte produkter omdannes i overensstemmelse med standardparametre, kan undtages kravet om godkendelse. Der er et grundlæggende behov for en afklaring af, hvad dette indebærer, herunder om der er mulighed for at fravige kravet om egenkontrolprogrammer, opdeling i rene og urene zoner m.v. samt hvordan og i hvilket omfang sådanne anlæg skal kunne forelægge dokumentation for hvilke og i hvilket omfang de modtager, behandler og videreformidler råvarer, der er omfattet af biproduktforordningen.

Landbrugsraadet har endvidere i skriftligt høringssvar den 7. januar 2009 fremført vigtigheden af, at det nærværende udkast til forordningen vedtages, da udkastet opretholder et højt beskyttelsesniveau for dyre- og folkesundheden i hele kæden, og hvor der samtidig indføres en mere risikobaseret tilgang. Landbrugsraadet henviser til forslaget fra det franske formandskab om en ny opbygning af forordningen. Landbrugsraadet støtter fuldt ud dette forslag, men da det udelukkende indeholder strukturelle ændringer, er det vigtigt at få vedtaget forordningen som planlagt. Efterfølgende mener Landbrugsraadet, at man kan se på, om forordningen kan opbygges mere hensigtsmæssigt. Endelig påpeger Landbrugsraadet, at det er vigtigt at det præciseres, at der nationalt kan anvendes et dokumentationssystem som alternativ til handelsdokumenter, forudsat det sikrer fuld sporbarhed. Endvidere er det vigtigt, at der formuleres en klar snitflade mellem biproduktforordningen og affaldsdirektivet (f.eks. ved anvendelse af animalske biprodukter som energikilde).

Foreningen for Danmarks Fiskemel og Fiskeolieindustri fremfører bl.a., at foreningen står uforstående overfor, at kun husdyrgødning må transporteres uden handelsdokument, idet en fiskemelsvirksomhed kan have et produktionssted og videreforarbejdning på to forskellige lokaliteter indenfor landets grænser, hvorfor det burde være muligt at transportere varerne uden handelsdokument, når dokumentationen for sporbarheden er klart tilstede.

Landsforeningen af Danske Svineproducenter finder det glædeligt, at det i præambelen til forslaget præciseres, at anvendelse af animalske biprodukter eller afledte produkter som brændsel ikke skal anses for en affaldsbortskaffelsesaktivitet. Det ville dog være ønskeligt, hvis dette fremgik direkte af forordningsteksten, således at f.eks. gyllepiller ikke vurderes omfattet af affaldsforbrændingsreglerne. Det ville også være ønskeligt, hvis den nye biproduktforordning omfattede kriterier eller retningslinjer for, hvornår affaldsfasen ophører i forbindelse med fremstilling af biprodukter og afledte produkter.

Brancheforeningen for biogas fremfører bl.a., at der i forslaget lægges op til, at biogasanlæg, hvor animalske biprodukter og afledte produkter omdannes i overensstemmelse med standardparametre, kan undtages kravet om godkendelse. Der er et grundlæggende behov for en afklaring af, hvad dette indebærer, herunder om der er mulighed for at fravige kravet om egenkontrolprogrammer, opdeling i rene og urene zoner m.v. samt hvordan og i hvilket omfang sådanne anlæg skal kunne forelægge dokumentation for hvilke og i hvilket omfang de modtager, behandler og videreformidler råvarer, der er omfattet af biproduktforordningen.

Mejeriforeningen fremfører bl.a., at foreningen finder det meget positivt, at man søger at afskaffe dobbeltgodkendelser, således at mejerivirksomheder alene skal godkendes i henhold til hygiejneforordningen² og ikke længere i henhold til biproduktforordningen.

Dansk Landbrug fremfører, at foreningen med glæde kan konstatere, at der er åbnet op for, at husdyrgødning kan anvendes som brændsel ved forbrændingsproces, og det ikke skal betragtes som en affaldsbortskaffelsesaktivitet. Det er vigtigt, at husdyrgødning, der anvendes til energiformål, ikke skal afbrændes efter reglerne i EU's affaldsforbrændingsdirektiv.

DAKOFO (Danske Korn- og Foderstof- Im- og Eksportørers Fællesorganisation) har i skriftligt høringsvar den 7. januar 2009 udtrykt tilfredshed med, at forordningsteksten nu giver mulighed for en klar afgrænsning af forordningen i forhold til de øvrige forordninger, der er gældende for foder. DAKOFO forventer derfor, at denne afgrænsning vil medføre færre administrative byrder for erhvervet således, at der eksempelvis ikke skal medfølge handelsdokumenter i fire eksemplarer, når fiskemel omsættes inden for fællesskabet.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt positiv overfor forslaget, idet forordningen sikrer klarere regler og en mere risikobaseret tilgang, samtidig med at der opretholdes et højt beskyttelsesniveau for dyre- og folkesundheden i hele produktions- og distributionskæden. Forslaget giver desuden mulighed for en tilpasning af forordningen i forhold til de problemer, der er påpeget fra en række sider.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

På baggrund af de hidtidige forhandlinger forventes det, at der er kvalificeret flertal for forslaget.

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 853/2004 af 29. april 2004 om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat den 7. juli 2008 og nærhedsnotat den 26. juni 2008 til Folketingets Europaudvalg.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

8. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om nye fødevarer og om ændring af forordning (EF) nr. XXX/XXXX [fælles godkendelsesprocedure] KOM (2007) 872

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. maj 2008. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Forslaget indebærer en revision og sammenskrivning af den eksisterende EU-lovgivning om nye fødevarer og nye fødevarer ingredienser. Forordningen finder anvendelse for nye fødevarer, der skal markedsføres i EU. Dog omfatter den ikke nye tilsætningsstoffer, aromaer, ekstraktionsmidler, enzymer, vitaminer og mineraler eller genmodificerede fødevarer, der er omfattet af de respektive lovgivninger på disse områder. De væsentligste ændringer er en videreudvikling og opdatering af reglerne bl.a. ved at strømline godkendelsesproceduren, indføre generiske godkendelser, udvikle et forenklet risikovurderingssystem for traditionelle fødevarer fra tredjelande, samt at skabe bedre klarhed over definitionen af novel food og anvendelsesområdet for forordningen. I forbindelse med forhandlingerne drøftes også reguleringen af fødevarer fra klonede dyr og fra afkom af klonede dyr. Forordningsforslaget forventes ikke at indvirke på beskyttelsesniveauet i hverken Danmark eller i resten af EU.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2007) 872 af 14. januar 2008 fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om nye fødevarer og om ændring af forordning (EF) nr. XXX/XXXX [fælles godkendelsesprocedure for tilsætningsstoffer, enzymer og aromaer]. Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 22. januar 2008.

Forslaget er fremsat med hjemmel i EF-traktatens artikel 95. Forslaget skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde, og der forventes at kunne findes et kompromis i førstebehandlingen af forslaget.

Nærhedsprincippet

Regeringen vurderer, at nærhedsprincippet er overholdt, idet der er tale om ændringer til allerede eksisterende EU regler.

Regeringen vurderer endvidere, at det generelt er nødvendigt, at reglerne om markedsføring af nye fødevarer er harmoniserede, og at godkendelse af nye fødevarer sker på fællesskabsplan.

Formål og indhold

Kommissionens forslag omhandler reguleringen af nye fødevarer og nye fødevearengredienser i EU. Forordningen skal ifølge forslaget erstatte den eksisterende forordning (EU) 258/97 om nye fødevarer og nye fødevearengredienser samt den eksisterende forordning (EU) 1852/2001 om regler for offentliggørelse af oplysninger, der fremlægges i henhold til forordning 258/97. Det primære formål med det fremlagte forslag er ifølge EU-Kommissionen at videreudvikle og opdatere reglerne bl.a. ved at strømline godkendelsesproceduren, indføre generiske godkendelser, udvikle et forenklet risikovurderingssystem for traditionelle fødevarer fra tredjelande, samt præcisere definitionen af novel food og anvendelsesområdet for forordningen.

Forordningen finder anvendelse for nye fødevarer, der skal markedsføres i EU. Dog omfatter den ikke nye tilsætningsstoffer, aromaer, ekstraktionsmidler, enzymer, vitaminer og mineraler eller genmodificerede fødevarer, der er omfattet af de respektive lovgivninger på disse områder.

Definitionen af en ny fødevarer vil fortsat være, at den ikke har været anvendt til konsum i nævneværdigt omfang i Fællesskabet før den 15. maj 1997. Hvis en fødevarer udelukkende har været anvendt i kosttilskud før 15. maj 1997, betragtes dette dog ikke som konsum i nævneværdigt omfang, men fødevareren kan fortsat markedsføres som kosttilskud. Forordningen præciserer, at nye fødevarer også omfatter fødevarer fra planter eller dyr, som er avlet ved ikke-traditionelle avlsmetoder (herunder kloning), som ikke anvendtes før 15. maj 1997. Desuden er fødevarer fremstillet ved hjælp af en ny fremstillingsproces fortsat omfattet, hvis denne proces medfører betydelige ændringer af fødevarernes sammensætning eller struktur, der påvirker deres næringsværdi, metabolisme eller indhold af uønskede stoffer. Det er specificeret i forordningens præambel, at bl.a. anvendelse af nanoteknologi og nanovidenskab er omfattet.

Med hensyn til kloning har formandskabet foreslået, at fødevarer fra klonede dyr og fra afkom af klonede dyr, undtages fra reglerne i novel food forordningen, når der er vedtaget en specifik lovgivning om kloning. Disse typer fødevarer vil således være omfattet af de reviderede novel food regler, indtil en sådan specifik lovgivning er vedtaget.

En udformning af forslaget med en sådan korrektion vil betyde en udvidelse af anvendelsesområdet for novel food reglerne i forhold til den nuværende forordning, som ifølge Kommissionens fortolkning omfatter fødevarer fra klonede dyr, men ikke fra klonede dyrs afkom, såfremt afkommet er avlet på traditionel vis.

Det foreslås, at risikovurderingen af nye fødevarer og optagelse af godkendte produkter på en fællesskabsliste (positivliste) skal foretages efter den fælles godkendelsesprocedure, som er vedtaget i forbindelse med 4-pakken om tilsætningsstoffer, enzymer og aromaer. Dette indebærer bl.a., at risikovurderingen af nye fødevarer centraliseres, så det er Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautori-

tet (EFSA), der udarbejder risikovurderingsrapporten i modsætning til den nuværende ordning, hvor den 1. vurderingsrapport udarbejdes af den kompetente risikovurderingsmyndighed i det medlemsland, der modtager ansøgningen.

Godkendelser skal ifølge forslaget ikke længere kobles sammen med en bestemt ansøger, idet beslutninger om godkendelser generelt vil gælde for alle i Fællesskabet. Der kan dog gives databeskyttelse i begrundede tilfælde. Forslaget giver således mulighed for, at virksomheder i en periode på 5 år kan beskytte nyligt udviklet videnskabelig dokumentation og videnskabelige data omfattet af ejendomsrettigheder, som er fremlagt til støtte for ansøgninger, således at disse data ikke uden ansøgerens samtykke må anvendes til fordel for en anden ansøgning.

Forslag om godkendelse og optagelse på Fællesskabslisten vedtages i en forskriftsprocedure med kontrol, dog således, at godkendelse og tilføjelse til listen af produkter, som er omfattet af databeskyttelse i 5 år, vedtages efter forskriftsprocedure.

Betingelserne for godkendelse af en fødevarer er, at den ikke udgør en sundhedsmæssig risiko for forbrugeren ved normal indtagelse, at den ikke vildleder forbrugeren, og at den ikke er ernæringsmæssigt ufordelagtig for forbrugeren sammenlignet med den fødevarer, den skal erstatte.

Den nuværende forenklete godkendelsesprocedure, hvorefter en ny fødevarer kan godkendes, hvis den i al væsentlighed svarer til en allerede eksisterende fødevarer på markedet, afskaffes.

Forslaget indebærer, at der i visse tilfælde kan foretages en forenklet risikovurdering af ”traditionelle produkter fra tredjelande”, hvis der er dokumentation for langvarig sikker anvendelse som fødevarer i oprindelseslandet. I forbindelse med meddelelsen om, at en traditionel fødevarer fra et tredjeland ønskes markedsført i Fællesskabet, skal *ansøger* indsende dokumentation for langvarig sikker anvendelse som fødevarer i oprindelseslandet. Kommissionen offentliggør disse oplysninger, hvorefter medlemsstaterne og Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) indenfor 4 måneder kan underrette Kommissionen om eventuelle videnskabeligt dokumenterede, begrundede sikkerhedsrelaterede indsigelser mod markedsføringen af den pågældende traditionelle fødevarer. Hvis ikke der gøres indsigelser, kan fødevareren markedsføres i Fællesskabet 5 måneder efter anmeldelsesdatoen. Kommissionen offentliggør en liste over traditionelle fødevarer fra tredjelande, der kan markedsføres i Fællesskabet.

Uden at de generelle regler i mærkningsdirektivet tilsidesættes, lægger forslaget op til, at beslutninger om novel food godkendelse kan indeholde supplerende krav til mærkning af nye fødevarer, der sælges til den endelige forbruger.

Ansøgninger om godkendelse, som er indsendt i henhold til den nuværende forordning og for hvilke, den 1. vurderingsrapport endnu ikke er udarbejdet og sendt til EU-kommissionen, skal ifølge forslaget overgå til at være omfattet af de nye regler.

Europa-Parlamentets udtalelser

I Europa-Parlamentet behandles forslaget i tre udvalg (miljø, indre marked og landbrug). Det koordinerende udvalg (miljø) vedtog på sit møde den 2. december 2008 i alt 85 ændringsforslag til Kommissionens oprindelige forslag. Det forventes, at der kan indgås en 1.-behandlingsaftale mellem Rådet og Parlamentet. Parlamentet forventes at stemme om forslaget på plenarsamlingen i marts 2009.

For så vidt angår miljøudvalgets ændringsforslag skal særligt fremhæves indførelsen af et generelt forbud mod kloning af dyr og anvendelse af klonede dyr og deres afkom til fødevarerbrug. Det foreslås, at der indføres en særlig lovgivning i EU om kloning af dyr og afkom af klonede dyr samt fødevarer fremstillet heraf, og at fødevarer fra klonede dyr og deres afkom udelukkes fra anvendelsesområdet for de reviderede novel food regler. Indtil en særlig lovgivning om kloning træder i kraft foreslår udvalget, at der indføres et moratorium i EU for markedsføring af fødevarer fra klonede dyr og deres afkom.

Miljøudvalget foreslår desuden, at etiske aspekter skal indgå som et kriterium i forhold til godkendelse af novel foods og at det skal være muligt at mærke fødevarer mht. etiske aspekter. En særlig mærkning foreslås for fødevarer fremstillet vha. nanoteknologi. Herudover foreslår udvalget, at der for alle nye fødevarer efter markedsføring skal udføres overvågning af de fødevarsikkerhedsmæssige aspekter såvel som dyresundhed og dyrevelfærd og effekterne på miljøet. Miljøudvalget har ingen væsentlige ændringsforslag til den af Kommissionen foreslåede forenklede procedure for traditionelle fødevarer fra tredjelande.

Gældende dansk ret

En vedtagelse af forslaget kræver ikke implementering og har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark, idet området overordnet er reguleret af en forordning, og reglerne dermed er umiddelbart anvendelige i Danmark. De enkelte beslutninger er rettet til bestemte virksomheder og umiddelbart gældende for disse.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke i sig selv at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark og generelt i EU. Det faktiske beskyttelsesniveau vil dog bero på fastlæggelsen af de endelige gennemførelsesbestemmelser, der skal vedtages.

Forslaget forventes ikke *at* have administrative eller statsfinansielle konsekvenser, men kan medføre en forøget arbejdsbyrde for Fødevareinstituttet. Forslaget skønnes at få positive samfundsøkonomiske konsekvenser for erhvervet som følge af en øget mangfoldighed af produkter og øget konkurrence.

Høring

Forslaget har været sendt i høring i en bred kreds af høringsparter i henhold til Fødevarelovens³ § 3

³ Lov nr. 526 af 24/06 2005 om fødevarer m. senere ændringer

og Fødevarerforordningens⁴ artikel 9. Endvidere har notatet været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-undervalg. Følgende høringssvar er indkommet:

Fødevarerindustrien (FI) er som udgangspunkt tilfreds med forslaget, der indeholder mange positive elementer. FI ønsker en harmoniseret tilgang til hele novel food området, hvilket ses også at være EU-kommissionens hensigt med forslaget. FI anfører desuden en række bemærkninger til forslagens indhold.

Vedrørende traditionelle produkter fra tredjelande mener FI, at eventuelle indsigelser fra medlemsstaterne vedrørende sådanne produkter ikke nødvendigvis altid er videnskabeligt begrundede. Derfor foreslår FI, at indsigelser fra medlemsstaterne ikke skal medføre, at ansøger skal igennem den omfattende ansøgningsprocedure. FI finder det positivt, at der indføres en bestemmelse om, at Kommissionen og EFSA skal hjælpe ansøgerne med retningslinjer for, hvad en ansøgning skal indeholde. FI finder det vigtigt, at disse retningslinjer etableres i god tid inden forordningen finder anvendelse. FI hilser desuden bestemmelsen om databeskyttelse i 5 år velkommen og finder, at databeskyttelse bør gives i alle tilfælde, hvor der søges om det. FI mener desuden, at det bør sikres, at alle ikke færdigbehandlede ansøgninger efter forordning 258/97 behandles færdig under denne forordning og ikke overføres til det nye system.

Fagligt Fælles Forbund (3F) finder det vigtigt, at der i Artikel 1 i forordningsforslaget indsættes en artikel, der sikrer, at den også beskytter de ansattes sociale interesser – herunder sikkerhed og sundhed ved håndtering af nye fødevarer, sikkert og sundt arbejdsmiljø m.m.

Nærings- og Nydelsesmiddelforbundet (NNF) bemærker, at nye produktionsteknologier i nogle situationer kan give øget belastning for personer, som arbejder med fremstillingen af disse fødevarer, hvorfor der opfordres til, at det bør være et krav i forbindelse med risikovurderingen af sådanne nye fødevarer, at det ikke udsætter fødevarerarbejderne for uacceptabel risiko.

Fødevarerinstitutionen ved DTU mener at der er behov for tydeliggørelse af, hvornår der er tale om en ny fødevarer, herunder hvad kriteriet er for at en ny produktionsteknologi har medført betydelig ændring af fødevareren. Fødevarerinstitutionen mener desuden, at der bør gives en længere frist end 4 måneder til at EFSA og herefter medlemsstaternes eksperter kan vurdere, om der er grund til indsigelser mod markedsføringen af en traditionel fødevarer fra et tredjeland.

Derudover mener institutionen, at det er uheldigt, hvis det er op til medlemsstaterne og EFSA at fremskaffe videnskabeligt dokumenterede, begrundede sikkerhedsrelaterede indsigelser mod markedsføringen af en fødevarer hidrørende fra et tredjeland. En sådan dokumentation vil ikke nødvendigvis være tilgængelig for fødevarer, som er helt ukendte i vores del af verden. Det er derfor nødvendigt, at kravet om tilfredsstillende videnskabelig dokumentation for langvarig sikker anvendelse stilles til fødevareransvarlighedslederen eller tredjelandet. Det er ikke tilstrækkeligt at hævde, at fødevareren har

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 178/2002, om oprettelse af Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet og om procedurer vedrørende fødevarerikkerhed.

været anvendt i længere tid, og at der ikke er registreret negative effekter heraf, hvis denne registrering har været mangelfuld eller slet ikke fundet sted.

Landbrugsraadet ser frem til en opdatering og forenkling af den gældende lovgivning. Landbrugsraadet støtter, at opdateringer af fællesskabslisterne finder sted i henhold til den fælles godkendelsesprocedure. Det bør dog ifølge Landbrugsraadet inddrages i drøftelserne, hvorvidt fristerne for EFSA's behandling af ansøgninger er realiserbare, da EFSA efterhånden har en meget massiv arbejdsbyrde. Landbrugsraadet finder det relevant, at der sikres den fornødne fortrolighed om fødevarereproducenters ansøgninger og går ud fra, at dette som minimum svarer til gældende danske forvaltningsretlige regler om aktindsigt.

Landbrugsraadet har i skriftligt høringssvar den 7. januar 2009 supplerende meddelt, at man endnu ikke har haft tid til i detaljer at overveje spørgsmålet om reguleringen af afkom af klonede dyr. Landbrugsraadet peger dog på, at der umiddelbart kan forekomme kontrolmæssige problemstillinger i forhold til samhandel og import af dyr/ kød af afkom af klonede dyr, hvorfor Landbrugsraadet opfordrer til, at man i de igangværende forhandlinger om forslaget drøfter dette aspekt nærmere.

De Samvirkende Købmænd mener ikke, at det faktum at et tredjeland har indtaget et produkt, i sig selv indebærer, at det opfylder de krav til sikkerhed, som vi i dag stiller i EU. Sikkerhedsvurderingen bør derfor ikke være lempeligere blot på dette grundlag. Organisationen er i øvrigt tilhænger af, at risikovurderingen af novel foods foretages af EFSA.

Forbrugerrådet mener generelt, at der mangler definitioner i selve forslaget. Der lægges op til, at der skal vedtages en række gennemførelsesforanstaltninger fx til fastsættelse af kriterierne for konsum i nævneværdigt omfang, men disse gennemførelsesbestemmelser vil blive vedtaget af Kommissionen uden inddragelse af EU-Parlamentet og interesseorganisationer, hvilket Forbrugerrådet finder uacceptabelt.

Der nævnes en række kritikpunkter af forslaget, herunder at adskillelsen af medicin og fødevarer bør gøres mere klar og at der forud for accept af en novel food ansøgning skal være en indledende procedure, hvor de europæiske lægemiddelmyndigheder træffer beslutning om, hvorvidt der er tale om et lægemiddel. Grænsedragningen mellem tilsætningsstoffer og nye fødevarer bør ligeledes gøres mere klar og det bør sikres, at der ikke kan ske en omgåelse af tilsætningsstofreglerne ved at tilsætningsstoffer kan godkendes som ingredienser under novel food forordningen, hvis der angives et andet formål med tilsætningen. Der bør være en klar definition af begrebet ”nano” for at sikre, at alle nano fødevarer er omfattet. Desuden bør der udarbejdes særlige retningslinjer for risikovurderingen af fødevarer fremstillet vha. nanoteknologi.

Forbrugerrådet er tilhænger af, at produkter fra klonede dyr skal godkendes iht. novel food reglerne og mener desuden, at der bør stilles krav til sporbarhed også for produkter fra afkom fra klonede dyr. Desuden bør det sikres, at fødevarer nævnt i de tidligere kategorier i den nuværende forordning, herunder fødevarer med ny eller ændret primær molekylestruktur og fødevarer fremstillet eller isoleret fra mikroorganismer, svampe og alger altid skal betragtes som novel food. Forbrugerrådet

ønsker en regulering af mikroorganismekulturer til fødevarerbrug på stammeniveau, idet rendyrkede kulturer med særlige egenskaber, som fx bacteriocindannelse, vil kunne erstatte anvendelsen af tilsetningsstoffer.

Forbrugerrådet foreslår, at traditionelle produkter fra tredjelande i første omgang skal gives en tidsbegrænset tilladelse og først efter fx 5 år og efter monitoring og fornyet vurdering, træffes beslutning om en endelig godkendelse.

Forbrugerrådet ønsker, at nye fødevarer skal være sikre at indtage for alle forbrugere og er derfor modstander af advarselsmærkning på fødevarer i stil med den, der skal anvendes på produkter med phytosteroler.

Forbrugerrådet finder, at den endelige udformning af den fælles godkendelsesprocedure skal være kendt, før der træffes beslutning om at anvende den til nye fødevarer.

Vedrørende godkendelsen af stoffer med et fastsat acceptabelt dagligt indtag (ADI), mener Forbrugerrådet, at der bør ske en samlet vurdering af indtaget fra alle kilder og at der bør fastsættes tilladte mængder for alle relevante fødevarer kategorier fra starten, så hele ADI-værdien ikke bliver givet til den første ansøger.

Forbrugerrådet mener generelt, at novel food godkendelser bør være tidsbegrænsede og gives for en periode af fx 5 eller 10 år, hvorefter der skal søges om forlængelse. Desuden mener Forbrugerrådet, at der bør fastsættes et gebyr for behandling af ansøgninger om novel food godkendelse, sådan som der gives mulighed for i EU's fødevarerforordning.

Post-marked monitoring skal være langsigtet og bør opdateres hvert 5. år. Monitoringen bør betales af industrien, men udføres af de nationale myndigheder, uafhængige risikovurderingsinstitutter eller EFSA.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering (CKR) vurderer, at strømliningen af godkendelsesproceduren på europæisk plan vil være en fordel for importører og producenter af novel food. De administrative konsekvenser på samfundsplan vil være stærkt begrænset, da antallet af virksomheder, der kan forventes at ville ansøge om godkendelser, er lavt.

LO har fremsendt skriftligt høringssvar den 7. januar 2009. LO finder det vigtigt, at der i Artikel 1 i forordningsforslaget indsættes en artikel, der sikrer, at den også beskytter de ansattes sociale interesser - herunder sikkerhed og sundhed ved håndtering af nye fødevarer, sikkert og sundt arbejdsmiljø m.m. Desuden mener LO, at nye produktionsteknologier i nogle situationer kan give øget belastning for personer, som arbejder med fremstillingen af disse fødevarer, hvorfor der opfordres til, at det bør være et krav i forbindelse med risikovurderingen af sådanne nye fødevarer, at det ikke udsætter fødevarerarbejderne for uacceptabel risiko.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen forholder sig generelt positivt til gennemførelsen af en revision af lovgivningen om nye fødevarer. Det er i den forbindelse vigtigt, at beskyttelsesniveauet opretholdes.

Det bør sikres, at reglerne som følge af revisionen gøres mere klare og lettere at administrere, herunder at forordningens anvendelsesområde tydeliggøres. Desuden bør der skabes bedre klarhed for virksomheder og myndigheder om samspillet mellem forskelliges regelsæt indenfor fødevarerlov-givningen samt afgrænsningen til lægemiddellovgivningen.

Regeringen kan tilslutte sig en modernisering af godkendelsesprocedurerne for nye fødevarer, herunder indførelsen af en centraliseret EFSA-risikovurdering til afløsning af den eksisterende procedure, hvor det er en medlemsstats kompetente risikovurderingsmyndighed, der udarbejder den første vurderingsrapport.

Regeringen er ligeledes positiv overfor at lette adgangen til EU's marked for traditionelle fødevarer, herunder særligt frugter og grøntsager, der har været langvarigt sikkert anvendt som fødevarer i et tredjeland under forudsætning af, at der ikke sker en forringelse af fødevarer-sikkerheden.

Regeringen arbejder for, at etiske overvejelser skal kunne indgå som et legitimt kriterium i forbindelse med godkendelsen af nye fødevarer.

Regeringen kan støtte, at der udenfor rammerne af novel food forslaget indføres en overordnet regulering af kloning i EU. Endvidere kan man tilslutte sig, at både fødevarer fra klonede dyr og fra klonede dyrs afkom bliver omfattet af de kommende novel food regler, indtil der vedtages en overordnet EU-regulering om kloning.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

På baggrund af forhandlingerne må det forventes, at andre medlemsstater forholder sig på samme måde som Danmark med hensyn til at skabe bedre og klarere regler for novel food. Der forventes under tjekkisk formandskab at kunne etableres et kvalificeret flertal for forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 16. maj 2008 forud for rådsmødet (EPSCO) den 9.-10. juni 2008, jf. samlenotat oversendt den 8. maj 2008.

Grundnotat om forslaget er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 20. februar 2008. Der er oversendt foreløbigt nærhedsnotat om forslaget den 28. januar 2008.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.